

УЧЕБНА ПРОГРАМА ПО ИСПАНСКИ ЕЗИК – XII КЛАС,

ПЪРВИ ЧУЖД ЕЗИК – ПРОФИЛИРАНА ПОДГОТОВКА

I. ОБЩО ПРЕДСТАВЯНЕ НА УЧЕБНАТА ПРОГРАМА.

Настоящата учебна програма следва единната обща философия на програмите по различните учебни предмети. Съгласно целите на рамковите изисквания на МОН за разработване на учебни програми в съответствие с ДОИ за УС, тя гарантира стабилността и последователността при прилагането на междупредметните връзки по класове. Съобразена е с разработените и утвърдени на 18.05.2000 г. ДОИ по чужди езици за гимназиален етап, трето равнище.

Учебната програма съдържа следните раздели:

- I. Общо представяне
- II. Цели на обучението по испански език
- III. Очаквани резултати от обучението
- IV. Учебно съдържание
- V. Специфични методи и форми за оценяване на постиженията на ученика
- VI. Методически указания по прилагане на учебната програма

Учебното съдържание е разпределено по компоненти, понятия и дейности, в съответствие с целите (очаквани резултати на ниво учебна програма), дефинирани поотделно за четирите езикови дейности – слушане, четене, говорене и писане. Предложените възможности за междупредметните връзки се отнасят за учебното съдържание като цяло, без да са съотнесени с всяка една дейност поотделно.

II. ЦЕЛИ НА ОБУЧЕНИЕТО ПО ИСПАНСКИ ЕЗИК ЗА XII КЛАС – ГИМНАЗИАЛЕН ЕТАП, ТРЕТО РАВНИЩЕ.

Обучението в XII клас е изходен етап в усвояването на испански език като първи чужд в профилираните гимназии и паралелките с интензивно изучаване на чужд език. То надгражда и доразвива постигнатото в VIII–XI клас и се осъществява в рамките на предвидените според учебния план часове. Ориентирано е към реализиране на целите, представени в ДОИ за УС за средната образователна степен, гимназиален етап, трето равнище. Има за задача да стимулира желанието и мотивацията на учениците за изучаване, усъвършенстване и ползване на испанския език като средство за общуване и обучение, да гарантира необходимата образованост по чужд език, литература и култура. В XII клас продължават да се развиват уменията за четене и анализ на литературни текстове, без да се преподава история на литературата. В процеса на чуждоезиковото общуване ученикът се научава да работи самостоятелно и в сътрудничество; да подбира подходящите езикови и невербални изразни средства и да прилага творчески решения в ситуации, близки до реалните; да проявява разбиране и съпричастност; да оценява ролята на езика като средство за общуване между хора и народи, като носител на културата на социалната общност; да проявява усет и толерантност към културни различия и да уважава правото им на съществуване, в общия стремеж към обединена Европа.

Постигането на крайните цели в обучението по испански език за XII клас е равнозначено на формираните комуникативни умения за слушане, четене, говорене и писане, подробно описани в Колона 2 – Очаквани резултати на ниво учебна програма

III. Очаквани резултати		IV. Учебно съдържание (компоненти, понятия, контекст и дейности, междупредметни връзки)			
Колона 1	Колона 2	Колона 3	Колона 4	Колона 5	Колона 6
Ядра на учебното съдържание	Очаквани резултати на ниво учебна програма	Очаквани резултати по компоненти	Основни нови понятия (по компоненти)	Контекст и дейности (за цялото ядро и/или за цялата програма)	Възможности за междупредметни връзки
ЯДРО 1: СЛУШАНЕ	<p><u>Учениците разбират:</u></p> <p>1. Основната информация в различни текстови разновидности</p> <ul style="list-style-type: none"> разграничават текстовата разновидност и специфичните ѝ характеристики извличат и обобщават информация, правят изводи <p>2. В подробности експлицитна и имплицитна информация, съдържаща се в разговори и изказвания</p> <ul style="list-style-type: none"> подбират, оценяват критично, обобщават информация правят изводи, формират лично мнение познават поведенческите модели прилагат компенсаторни стратегии <p>3. В подробности информацията, поднесена чрез електронните</p>	<p><u>Учениците трябва да:</u></p> <ul style="list-style-type: none"> 1 <u>разпознават при слушане</u> разнообразни текстови разновидности: изказвания, публицистички предавания, филми театрални спектакли, литературни и научни текстове 2 <u>разбират при слушане основни словесни действия</u> за: анализ и оценка, обобщения и изводи 3 <u>разбират при слушане</u> информацията по теми, ориентирани към Испания и испаноезичния свят: човешки идеали и съдби; социални отношения; човек, природа, животински свят, жената и любовта; религия и предрасъдъци; изкуство и литература; историческо наследство, култура и традиции; магическа реалност 4 <u>разбират информация</u>, изпълнявайки <u>ролята на слушател</u>: в културно-информационната сфера, сферата на учебната дейност, образованието и бъдещата професионална дейност, свободното време, услугите 5 <u>разбират при слушане лексико-понятийни структури</u> за: логически, контрастивни и оценъчни отношения; тематични и стилистични характеристики и нюанси 	<p><u>Учениците овладяват нови езикови и стилистични средства за разбиране на:</u></p> <ul style="list-style-type: none"> relaciones lógicas y contrastivas de análisis y evaluación valores y matices estilísticos funciones comunicativas <p><u>Учениците овладяват нов терминологичен апарат от основни теоретико-литературни понятия:</u></p> <ul style="list-style-type: none"> épocas literarias Realismo, Modernismo, Regionalismo **géneros literarios: lírica: poesías, poemas, poesía afrocubana narrativa: relato, novela, ensayo dramática: teatro español contemporáneo categorías filosóficas (verdad/mentira bueno/malo, lo real maravilloso) figuras retóricas/tropos (epíteto, hipérbole, metáfora, metonimia, sinécdoque, alegoría, símil, hipérbaton) 	<p><u>На учениците трябва да се даде възможност да:</u></p> <ul style="list-style-type: none"> слушат автентични материали на испански език работят с разнообразни текстови разновидности слушат литературни текстови образци с различни жанрови и стилови характеристики прилагат учебно-технически средства работят индивидуално, по двойки и в групи прилагат техники и стратегии за слушане разпознават 	<p><u>Учениците прилагат знанията и уменията си по:</u></p> <p>1. Български език и литература за:</p> <ul style="list-style-type: none"> разпознаване на текстовите разновидности литературните жанрове и видове реализиране на комуникативни намерения в устна и писмена форма анализиране, оценка и формиране на аргументирано мнение <p>1. Втори чужд език за:</p> <ul style="list-style-type: none"> обогатяване на езиковата

	<p>поднесена чрез електронните медии</p> <ul style="list-style-type: none"> оценяват и обобщават правят изводи формират мнение <p>4. Конкретна информация от текстове на стандартен език</p> <ul style="list-style-type: none"> подбират и изеличат конкретни факти обобщават, правят изводи 	<ul style="list-style-type: none"> <u>6. разбират при слушане</u> граматични структури за: изразяване на логически, контрастивни и аналитико-оценъчни връзки и отношения (categorías morfo-sintácticas, tiempos verbales, discurso referido-concordancia, recursos estilísticos, funciones comunicativas) 		<p>художествените характеристики на текстовете за слушане</p>	
<p>ЯДРО 2: ЧЕТЕНЕ</p>	<p><u>Учениците разбират:</u></p> <p>1. Основната информация от разнообразни текстови разновидности</p> <ul style="list-style-type: none"> анализират текстовата разновидност и 	<p><u>Учениците трябва да:</u></p> <ul style="list-style-type: none"> 1. <u>разпознават при четене</u> разнообразни текстови разновидности: лични и официални писма; автентични и непознати по съдържание функционални текстове 	<p><u>Учениците овладяват нови езикови и стилистични средства за разбиране на:</u></p> <ul style="list-style-type: none"> relaciones lógicas y contrastivas de análisis y evaluación 	<p><u>На учениците трябва да се даде възможност да:</u></p> <ul style="list-style-type: none"> четат автентични материали на испански език работят с разнообразни 	<p>култура и на стратегиите за учене</p> <ul style="list-style-type: none"> прилагане на

	<p>специфичните ѝ характеристики</p> <ul style="list-style-type: none"> • проследяват сюжетната линия, анализират развитието на • действието • обобщават информация, правят изводи <p>2. В подробности експлицитна и имплицитна информация, съдържаща се в текста</p> <ul style="list-style-type: none"> • анализират, оценяват критично, обобщават информация • правят изводи, формират лично мнение • проследяват логиката на текста • анализират функционалните стойности на езиковите елементи • анализират, съпоставят социокултурните характеристики в различните текстови разновидности <p>3. Конкретна информация от текстове, написани на стандартен език</p> <ul style="list-style-type: none"> • подбират и извличат конкретни факти • обобщават, правят изводи 	<p>(журналистическа проза/публицистика); художествени и научни текстове</p> <ul style="list-style-type: none"> • 2. <u>разбират при четене основни словесни действия</u> за: анализ и оценка, обобщения и изводи • 3. <u>разбират при четене</u> информацията от текстове на теми, ориентирани към Испания и испаносезичния свят: човешки идеали и съдби; социални отношения; човек, природа, животински свят, жената и любовта; религия и предрасъдъци; изкуство и литература; историческо наследство, култура и традиции; <i>магическа реалност</i> 4. <u>разбират информация, изпълнявайки ролята на читател:</u> в личния живот, в сферата на учебната дейност, образованието и бъдещата професионална дейност, масовата информация, художествената и научната литература, свободното време, услугите 5. <u>разбират при четене лексико-понятни структури</u> за: логически, контрастивни и оценъчни отношения; тематични и стилистични характеристики и нюанси 6. <u>разбират при четене граматични структури</u> за: изразяване на логически, контрастивни и аналитико-оценъчни връзки и отношения (categorías morfo-sintácticas, tiempos verbales, discurso referido – concordancia, recursos estilísticos, funciones comunicativas) 	<ul style="list-style-type: none"> • valores y matices estilísticos • funciones comunicativas <p><u>Учениците овладяват нов терминологичен апарат от основни теоретико-литературни понятия:</u></p> <ul style="list-style-type: none"> • <u>épocas literarias</u> Realismo, Modernismo, Regionalismo • **géneros literarios: lírica: poesías, poemas, poesía afrocubana narrativa: relato, novela, ensayo dramática: teatro español contemporáneo • <u>categorías filosóficas</u> (verdad/mentira bueno/malo, lo real maravilloso) • <u>figuras retóricas/tropos</u> (epíteto, hipérbole, metáfora, metonimia, sinécdoque, alegoría, símil, hipérbaton) 	<p>текстови разновидности</p> <ul style="list-style-type: none"> • работят с литературни текстови образци с различни жанрови и стилови характеристики, като анализират и осмислят техните специфични особености • прилагат учебно-технически средства, Интернет • работят индивидуално, по двойки и в групи • участват в проекти • работят със справочни материали • прилагат техники и стратегии за четене • разпознават социокултурните, литературни и жанрови характеристики на текстовите разновидности 	<p>компенсаторни стратегии</p> <p>3. Математика за:</p> <ul style="list-style-type: none"> • логически разсъждения и изводи <p>4. География и икономика за:</p> <ul style="list-style-type: none"> • коментар на страноведска информация за испаносезичния свят <p>5. История и цивилизация за</p> <ul style="list-style-type: none"> • анализ и коментар на факти и събития
--	--	--	--	--	---

<p>ЯДРО 3: ГОВОРЕНЕ</p>	<p><u>Учениците водят свободен разговор:</u></p> <p>1. В пряк контакт с един и повече събеседници, дискутират, участват в събеседване (интервю)</p> <ul style="list-style-type: none"> отстояват аргументирано становище, убеждават проявяват толерантност към мнението на събеседника анализират, коментират, оценяват информация от различни източници <p>2. По телефона</p> <ul style="list-style-type: none"> споделят проблеми, изразяват съпричастност <p>3. Правят разширени, аргументирани изказвания</p> <ul style="list-style-type: none"> коментират и анализират художествени текстове правят обобщения и изводи <p>4. Съобразяват речта си с нормите и правилата на испанския език, със ситуацията и регистъра на общуване</p> <ul style="list-style-type: none"> реагират спонтанно изразяват се уверено с подходящ тон на общуване използват адекватно речево поведение прилагат ефективни компенсаторни стратегии 	<p><u>Учениците трябва да:</u></p> <ul style="list-style-type: none"> 1. водят разговор в пряк контакт и по телефона, участват в дискусии, събеседване, правят разширено аргументирано изказване 2. прилагат при говорене основни словесни действия за: анализ и оценка, обобщения и изводи 3. говорят на теми, ориентирани към Испания и испаноезичния свят: човешки идеали и съдби; социални отношения; човек, природа, животински свят, жената и любовта; религия и предрасъдъци; изкуство и литература; историческо наследство, култура и традиции; магическа реалност 4. общуват, изпълнявайки ролята на събеседник: в разговори, обсъждания и дискусии, в сферата на учебната дейност, образованието и бъдещата професионална дейност, свободното време, услугите 5. прилагат при говорене лексико-понятни структури за: логически, контрастивни и оценъчни отношения; тематични и стилистични характеристики и нюанси 6. прилагат при говорене граматични структури за: изразяване на логически, контрастивни и аналитико-оценъчни връзки и отношения (categorías morfo-sintácticas, tiempos verbales, discurso referido – concordancia, recursos estilísticos, funciones comunicativas) 	<p><u>Учениците овладяват нови езикови и стилистични средства за разбиране на:</u></p> <ul style="list-style-type: none"> relaciones lógicas y contrastivas de análisis y evaluación valores y matices estilísticos funciones comunicativas <p><u>Учениците овладяват нов терминологичен апарат от основни теоретико-литературни понятия:</u></p> <ul style="list-style-type: none"> épocas literarias Realismo, Modernismo, Regionalismo **géneros literarios: lírica: poesías, poemas, poesía afrocubana narrativa: relato, novela, ensayo dramática: teatro español contemporáneo categorías filosóficas (verdad/mentira bueno/malo, lo real maravilloso) figuras retóricas/tropos (epíteto, hipébole, metáfora, metonimia, sinécdoque, alegoría, símil, hipérbaton) 	<p><u>На учениците трябва да се даде възможност да:</u></p> <ul style="list-style-type: none"> усвояват езика в сътрудничество помежду си и в атмосфера, стимулираща творческите им възможности работят индивидуално, по двойки и в групи общуват адекватно със средствата и по правилата на езика правят анализ и критична оценка, изразяват собствено мнение, защитават становище анализират и осмислят специфичните особености на литературни текстови образци с различни жанрови и стилови характеристики съобразяват речта си с регистъра на общуване прилагат техники за самоконтрол и самооценка прилагат компенсаторни стратегии 	<ul style="list-style-type: none"> за разширяване на информацията за Европа и света <p>6. Гражданско образование за:</p> <ul style="list-style-type: none"> анализиране и дискутиране по актуални проблеми на личността и обществото <p>7. Физика и астрономия за коментар по теми от областта</p> <p>8. Химия и опазване на околната среда за:</p>
------------------------------------	---	---	--	--	---

<p>ЯДРО 4: ПИСАНЕ</p>	<p>Учениците пишат:</p> <ol style="list-style-type: none"> Лични и официални писма <ul style="list-style-type: none"> изразяват аргументирана позиция правят предложения, убеждават отправят молба, благодарност Лични документи <ul style="list-style-type: none"> попълват формуляри пишат автобиография (curriculum vitae) Есе, резюме, доклад <ul style="list-style-type: none"> систематизират/ предават обективно съдържанието коментират, изразяват аргументирано становище обобщават, правят изводи Съобразяват писмените изложения с комуникативните си намерения и предполагаемия читател <ul style="list-style-type: none"> подбират подходящ регистър за писмено общуване прилагат подходящи текстови и логически връзки служат си с правопис, пунктуация и графично оформление, които съответстват на чуждоезиковите норми 	<p>Учениците трябва да:</p> <ul style="list-style-type: none"> 1. пишат лични и официални писма, попълват <u>документи и формуляри</u>, пишат <u>есета, доклади</u> 2. прилагат при писане основни словесни действия за: анализ и оценка, обобщения и изводи 3. пишат на теми, ориентирани към Испания и испаноезичния свят: човешки идеали и съдби; социални отношения; човек, природа, животински свят, жената и любовта; религия и предрасъдъци; изкуство и литература; историческо наследство, култура и традиции; магическа реалност 4. създават текстове, изпълнявайки ролята на адресант, партньор в писменото общуване в сферата на учебната дейност, образованието и бъдещата професионална дейност, свободното време, услугите 5. прилагат при писане лексико-понятийни структури за: логически, контрастивни и оценъчни отношения; тематични и стилистични характеристики и нюанси 6. прилагат при писане граматични структури за: изразяване на логически, контрастивни и аналитико-оценъчни връзки и отношения (categorías morfo-sintácticas, tiempos verbales, discurso referido – concordancia, recursos estilísticos, funciones comunicativas) 	<p>Учениците овладяват нови езикови и стилистични средства за разбиране на:</p> <ul style="list-style-type: none"> relaciones lógicas y contrastivas de análisis y evaluación valores y matices estilísticos funciones comunicativas <p>Учениците овладяват нов терминологичен апарат от основни теоретико-литературни понятия:</p> <ul style="list-style-type: none"> <u>épocas literarias</u> Realismo, Modernismo, Regionalismo **géneros literarios: lírica: poesías, poemas, poesía afrocubana narrativa: relato, novela, ensayo dramática: teatro español contemporáneo <u>categorías filosóficas</u> (verdad/mentira bueno/malo, lo real maravilloso) <u>figuras retóricas/tropos</u> (epíteto, hipérbole, metáfora, metonimia, sinécdoque, alegoría, símil, hipérbaton)) 	<p>На учениците трябва да се даде възможност да:</p> <ul style="list-style-type: none"> водят кореспонденция с носители на езика работят индивидуално, по двойки и в групи анализират и осмислят специфичните особености на литературни текстови образци с различни жанрови и стилови характеристики участват в проекти работят със справочни материали прилагат техники за самоконтрол и самооценка съобразяват писмените текстове с предназначение-то и адресата 	<p>обсъждане на екологични проблеми</p> <p>9. Биология и здравно образование за:</p> <ul style="list-style-type: none"> обсъждане на здравни проблеми <p>10. Информатика и информационни технологии за:</p> <ul style="list-style-type: none"> работа с учебно-технически средства, аудио- и видеотехника, Интернет
---------------------------	---	--	--	--	---

** Предлага се подходящи текстове от съвременни испански/испаноамерикански автори за илюстрация на литературните епохи, жанрове и понятия: R. Darío, J. Martí, G. Mistral, P. Neruda, N. Guillén, J. Valera, Pepita Jiménez, E. Mendoza, Sin noticias de Gurb, T. Moix, Garras de astracán, M. Molina, Plenilunio, F. Umbral, L. Echeberría, Beatriz y los cuerpos celestes, I. Allende, Eva Luna, Cuentos de Eva Luna, De amor y de sombra, H. Quiroga, Novelas cortas, M. V. Llosa, La casa verde, A. Carpentier, El arpa y la sombra, Los pasos perdidos, G. G. Márquez, Cien años de soledad, A. Sastre, F. Arrabal.

* Целесъобразно е да се предложат сравнителни теми от двете литератури – испанска и испаноамериканска.

Например: *Жената – главен герой в испанската и испаноамериканската литература – прилики и разлики; Религия и Природа – зависимост на човека...*

V. СПЕЦИФИЧНИ МЕТОДИ И ФОРМИ ЗА ОЦЕНЯВАНЕ НА ПОСТИЖЕНИЯТА НА УЧЕНИЦИТЕ ПО ИСПАНСКИ ЕЗИК.

Предложените методи и форми за оценяване на постиженията, критериите за оценка и таблицата за трансформиране на процентите в оценки имат **препоръчителен характер**.

Проверката и оценката на крайните резултати от обучението е подчинена на целите за XII клас, описани в *Колона 2 – Очаквани резултати на ниво учебна програма*. Осъществява се посредством видовете проверка, методите и критериите за проверка и оценка, посочени във ВИР за гимназиалната степен.

Функционалната проверка измерва комуникативните способности на ученика, т.е. степента на развитие на уменията да слуша, чете, говори и пише на испански език с оглед на успешното осъществяване на конкретни комуникативни намерения. Тя се използва в края на учебните раздели или срокове.

Критерии за оценка на постигнатата комуникативна компетентност в края на XII клас по дейности:

СЛУШАНЕ

Оценяват се:

– уменията на ученика да разбира и извлича основната информация от предвидените в програмата текстови разновидности.

– уменията на ученика да разбира в подробности разговори и изказвания в пряк контакт и по телефона, да разбира и извлича информация от разнообразни текстове.

– уменията на ученика да разбира и извлича конкретна информация, като прилага съответните техники и стратегии.

ЧЕТЕНЕ

Оценяват се:

– уменията на ученика да разбира основната информация от публицистични, художествени и научнопопулярни текстове.

– уменията на ученика да разбира в подробности информация от предвидените в *Колона 3* текстови разновидности.

– уменията да разбира и извлича конкретна информация, като прилага подходящи техники и стратегии.

ГОВОРЕНЕ

Оценяват се:

– уменията на ученика да общува в пряк контакт с един или повече събеседници, да участва в разговори и дискусии, като изразява и защитава аргументирано мнение.

– уменията на ученика да води разговор по телефона.

– уменията на ученика да се включва, води и поддържа разговор с един или повече събеседници.

ПИСАНЕ

Оценяват се:

– уменията на ученика да създава формално и смислово свързани писмени текстове, съобразени с предназначението и адресата.

– уменията на ученика да се съобразява с основните изисквания за писмено общуване.

По отношение на рецептивните дейности (слушане и четене) заложените критерии служат главно за подбор на текстовете. При продуктивните дейности (говорене и писане) изведените критерии оценяват уменията на ученика да се изразява на изучавания език в устна или писмена форма.

Рецептивното речево поведение при слушане и четене се проверява и оценява чрез:

- задачи с алтернативен отговор
- задачи с избираем отговор
- задачи за комбиниране, при които отговорът само се маркира или е цялостен (разгърнат)
- въпроси към текста за слушане или четене, които предполагат също цялостен (разгърнат) отговор.

В последните два случая, когато се иска отговор в устна или писмена форма, на оценка подлежи неговото съдържание, без да се вземат под внимание допуснатите езикови (граматични и правописни) грешки, тъй като се оценяват рецептивни умения. Като модел за оценка препоръчваме да се консултира (Стойчева, Д. Проверка на уменията за четене. – Чуждоезиково обучение, 1999, № 6).

Продуктивното речево поведение се проверява чрез комуникативни задачи, например:

- ситуации на общуване – целенасочено участие в разговор
- резюме; аргументирано разсъждение (коментар, анализ, оценка и изводи) в рамките на писмен текст с уточнени изисквания по отношение на съдържанието му
- есе – коментар на художествен текст
- есе – текст – разсъждение по зададена тема.

При оценяване на говоренето и писането акцентът се поставя на **постигане на комуникативната цел и спонтанност/стил на изказа**, като формалните белези остават на втори план. Модел за оценка в *Didáctica de las segundas lenguas. Santillana 1990, p. 242*.

VI. МЕТОДИЧЕСКИ УКАЗАНИЯ ПО ПРИЛАГАНЕТО НА УЧЕБНАТА ПРОГРАМА.

Прагматичната основа на разработените учебни програми позволява приложението на **разнообразни учебни стратегии** в обучението по испански като първи чужд език в профилираните гимназии. Препоръчваме прилагането на **комуникативния подход** като основен за реализиране на заложените в програмата цели и за постигане на планираната комуникативна компетентност. Организацията на учебната дейност следва да отговаря на потребностите на учениците от овладяване на знания за езика и изграждане на умения за ползването му **като средство за общуване, обучение и професионална дейност**.

Учебните дейности, в които участват учениците имат две основни страни – съдържателна и организационна.

Съдържателната страна включва следните аспекти на учебната комуникативна ситуация: комуникативна цел, социална и психологическа роля на участниците, курс на участниците (тема, факти, мнения, текст и др.), аспекти на изучавания език (лексика, граматика и др.).

Организационната страна на учебната комуникативна ситуация представлява структурата на взаимодействието между учениците, от една страна и между учителя и учениците, от друга. Тя включва следните социални форми на работа:

- **фронтално обучение** – взаимодействие между класа и учителя, в моменти на обобщаване и систематизиране на учебния материал. Учителят има водеща роля, ориентирана към анализ и оценка на работата на учениците.

- **работа по двойки и в малки групи** – взаимодействие между учениците при осъществяване на дейности насочени към развитие на речевото им поведение (слушане, говорене, четене и писане). Прилага се независимо от съдържателния аспект на

учебната дейност. Учителят координира, насочва и подпомага работата на учениците, без да налага своето присъствие.

– **индивидуална работа** – ученикът се занимава самостоятелно, като прилага собствени стратегии на учене. Ролята на учителя е да формулира учебните задачи по такъв начин, че да създаде необходимите условия за диференцирана подготовка и прилагане на постановката „да се учим да учим“ в контекста на автопомията на ученика.

Комуникативният подход допуска употребата на родния език, когато е необходимо. Използва се и съпоставително представяне на онези особености на изучавания език, които са потенциален фактор за възникване на интерференция.

Обучението е ориентирано към ученика. Отчитат се неговите възрастови и психологически особености, интересите и потребностите от ползването на езика. Приема се, че ученикът е пълноценен събеседник и участник в процеса на общуването, който задава и отговаря на въпроси, изразява и оспорва мнения. Ученикът има възможност да реализира своите лични комуникативни намерения, което променя традиционните роли на учителя и ученика, като ги превръща в **равнопоставени партньори**.

Учебното съдържание дава знания за езика, за бита и културата на испански говорещите страни и народи. Обект на внимание са **социокултурните аспекти**, които се възприемат като **неделна част от обучението по практически испански език** и обхващат трите равнища на социокултурната компетентност – познавателно, поведенческо, ценностно. Създава се усет към социокултурния контекст и към комуникативния ефект от използваните езикови средства. **Учениците формират умения за межкултурно общуване** и прилагане на стратегии в общуването. Отдават се предпочитания на автентичните текстове за слушане и четене. Прилагането на различни методи и похвати за реализиране на програмните цели се определя от конкретните условия на обучение.

Водещи в учебния процес са словесните действия, понятията, тематиката, текстовете разновидности, сферите, ролите и местата на общуване и тяхната реализация мотивира необходимостта от разкриване на функционалните стойности на езиковите и неезиковите изразни средства. **Обучението по литература е подчинено на комуникативните цели и се осъществява в рамките на обучението по езика.** Предлагат се подходящи литературни текстови образци за илюстрация на литературните епохи, жанрове и понятия. Следва да се отдава предпочитание на съвременни испански и латиноамерикански писатели. **Преводът от чужд на роден език се осъществява в часовете по езика и е застъпен като учебна дейност, а не е цел в обучението.** Задачата е да се развият умения за анализиране, правилно разбиране и интерпретиране на смисъла, намиране на подходящи еквиваленти за предаване на съдържанието на роден език. В учебния процес се разчита на **творческата инициатива на учителя** за постигане на целите на програмата и за оптимизиране на съдържанието.

Текстовете се подбират по два основни критерия:

– **на функционален принцип** – илюстрират жанр, текстова разновидност, представяват пример за отличителните белези на вида (основна езикова функция, структура на текста, преобладаващи езикови средства), разкриват богатството на езика и литературната проблематика.

Изучаването на жанра и текстовата разновидност се обвързва със съответните подходи и методи за анализ и терминологичен апарат от основни теоретико-литературни понятия, които ученикът трябва да умее да използва в речевата практика.

– **на историко-естетически принцип** – дават представа за литературните течения, естетики, водещи автори, основни произведения и др.

При анализ на художествен текст ученикът е в състояние да определи неговата тема, сюжетна линия, лексикални и семантични полета, логическите връзки и паралелизми, средствата за изразяване на идеите за пространство и време, функциите на пейзажа, качества и поведение на героите, конфликти, нравствени проблеми, гледна точка/позиция на автора, модалност (обективност/субективност), тон на текста (хумористичен, проничен, народен, драматичен, патетичен, трагичен, тържествен, лиричен,...), да разграничи повествование и действие, реч на автора и реч на героя, пряк и преносен смисъл, конотация и денотация, естетически аспекти на изказа.

И от трите основни жанра се подбират текстове, предоставящи примери за употреба на стилистични средства (повторение, градация, сравнение, метафора, хипербола, литота, антитеза, метонимия, персонификация, антифраза, епитети, алегория, перифраза и др.).

Предполага се, че до това ниво на обучение ученикът владее **граматиката** на испанския език и притежава **практически умения** за правилно изразяване в устна и писмена форма. Поради това учебното съдържание по граматика за XII не включва нови знания, в смисъл на морфосинтактични категории. Обучението е ориентирано към **обобщение и систематизиране** на знанията на **функционален принцип**. Преговорът засяга граматичните норми и правила, но се дава превес на **семантичния подход**. Различните граматични способности за изразяване на дадена идея се представят подробно и по-цялостно, отколкото в предишните класове. Акцентът се поставя върху смисловите нюанси, които произтичат от избора на едно или друго граматично средство. Такъв подход към знанията по граматика насочва вниманието предимно към синтаксиса и синтагматиката. Преподаването на граматика под формата на експлицитно възпроизвеждане на дефиниции или на цялостно представяне на граматичен проблем, както и на лексика под формата на парадигматични серии от термини, не се практикува в последните два класа на профилираните гимназии.

В XII клас учениците пишат **есе** (съчинение) по общокултурни, нравствено-етични и литературни проблеми, тематично свързани с учебното съдържание.

Учениците от специализираните хуманитарни и литературни паралелки пишат есе по литературни и философски проблеми в рамките на учебното съдържание (дължина на есето – около 800 думи).

При **резюме** на текст учениците синтезират и предават обективно съдържанието със свои собствени изразни средства, без да възпроизвеждат части от текста, като запазват гледната точка на автора.

В XII клас се предлагат за резюме текстове с дължина около 400 думи, които ученикът има за задача да съкрати до една трета или една четвърт.

Учебният комплект за XII клас се състои:

- учебник;
- учебна тетрадка;
- книга за учителя (съдържа не само примерни методически разработки на отделни уроци, а подробни указания и допълнителни идеи за работа към всяка учебно-методическа единица);
- звукозаписи;
- помощни и нагледни материали, напр. сборник с текстове за четене, граматичен справочник, двуезични учебни речници, видеозаписи, фолиоплаки, компютърни програми и пр.

УЧЕБНА ПРОГРАМА ПО ИСПАНСКИ ЕЗИК – XII КЛАС, ВТОРИ ЧУЖД ЕЗИК – ПРОФИЛИРАНА ПОДГОТОВКА

I. ОБЩО ПРЕДСТАВЯНЕ НА УЧЕБНАТА ПРОГРАМА.

Настоящата учебна програма следва единната обща философия на програмите по различните учебни предмети. Съгласно целите на рамковите изисквания на МОИ за разработване на учебни програми в съответствие с ДОИ за УС, тя гарантира стабилността и последователността при прилагането на междупредметните връзки по класове. Съобразена е с разработените и утвърдени на 18.05.2000 г. ДОИ по чужди езици за гимназиален етап.

Учебната програма съдържа следните раздели:

- I. Общо представяне
- II. Цели на обучението по испански език
- III. Очаквани резултати от обучението
- IV. Учебно съдържание
- V. Специфични методи и форми за оценяване на постиженията на ученика
- VI. Методически указания по прилагане на учебната програма.

Учебното съдържание е разпределено по компоненти, понятия и дейности, в съответствие с целите (очаквани резултати на ниво учебна програма), дефинирани поотделно за четирите езикови дейности – слушане, четене, говорене и писане. Предложенията възможности за междупредметните връзки се отнасят за учебното съдържание като цяло, без да са съотнесени с всяка една дейност поотделно.

II. ЦЕЛИ НА ОБУЧЕНИЕТО ПО ИСПАНСКИ КАТО ВТОРИ ЧУЖД ЕЗИК ЗА XII КЛАС – ГИМНАЗИАЛЕН ЕТАП.

Обучението в XII клас надгражда и доразвива постигнатото в XI клас и се явява изходен етап в усвояването на испански като втори чужд език в профилираните гимназии и паралелките с интензивно изучаване на чужд език. Осъществява се в рамките на предвидените съгласно учебния план часове. Ориентирано е към реализиране на целите, представени в ДОИ за УС за средната образователна степен, гимназиален етап. Има за задача да стимулира интереса, желанието и мотивацията на учениците за изучаване на испански език, повишаване на езиковата им култура и по-нататъшно усъвършенстване на владенето на езика. Подготовката е ориентирана към овладяване на умения за общуване с хора, принадлежащи към испаноезичните културни общности, в ситуации надхвърлящи рамките на родноезиковата среда и търсене, откриване и разбиране на информация от източници на испански език. В процеса на чуждоезиковото общуване ученикът се научава да работи самостоятелно и в сътрудничество; да подбира подходящите езикови и невербални изразни средства и да прилага творчески решения в ситуации, близки до реалните; да проявява разбиране и съпричастност; да оценява ролята на езика като средство за общуване между хора и народи; да проявява усет и толерантност към културни различия и да уважава правото им на съществуване, в общия стремеж към обединена Европа.

Постигането на крайните цели в обучението по испански като втори чужд език в XII клас е равнозначно на формиращи комуникативни умения за слушане, четене, говорене и писане, подробно описани в *Колона 2 – Очаквани резултати на ниво учебна програма.*

III. Очаквани резултати		IV. Учебно съдържание (компоненти, понятия, контекст и дейности, междупредметни връзки)			
Колона 1	Колона 2	Колона 3	Колона 4	Колона 5	Колона 6
Ядра на учебното съдържание	Очаквани резултати на ниво учебна програма	Очаквани резултати по компоненти	Основни нови понятия (по компоненти)	Контекст и дейности (за цялото ядро и/или за цялата програма)	Възможности за междупредметни връзки
ЯДРО 1: СЛУШАНЕ	<p><u>Учениците разбират:</u></p> <ol style="list-style-type: none"> Основната информация от разнообразни текстови разновидности <ul style="list-style-type: none"> идентифицират текстовата разновидност определят основните идеи анализират значимата информация, правят изводи В подробности разговори и изказвания в пряк контакт с един и повече събеседници, и по телефона <ul style="list-style-type: none"> проследяват логиката и оценяват съдържанието на изказването анализират идеите, извличат необходимата информация прилагат компенсаторни стратегии Конкретна информация от съобщения, указания, текстове на стандартен език <ul style="list-style-type: none"> разграничават и систематизират интересуващата ги информация в контекста на съдържанието 	<p><u>Учениците трябва да:</u></p> <ol style="list-style-type: none"> <u>разпознават при слушане</u> разнообразни текстови разновидности: новини, интервюта, коментари, младежки рубрики, песни, кратки откъси от художествени произведения <u>разбират при слушане</u> основни словесни действия за: анализ и оценка, изразяване на аргументирано мнение, увереност/съмнение, вероятност, предположение, условия <u>разбират при слушане</u> текстове на теми (ориентирани към испаноезичния свят): общочовешки ценности; личност и идеали; проблеми на съвременността; изкуство и литература; историческо наследство, култура и традиции; природа <u>разбират информация</u>, изпълнявайки ролята на слушател: в разговори, в културно-информационната сфера, в сферата на учебната дейност, свободното време и услугите <u>разбират при слушане лексико-понятийни структури</u> за: логически, контрастивни и оценъчни отношения; тематични и стилистични характеристики <u>разбират при слушане</u> функционалните стойности на <u>граматични категории и структури</u> за: изразяване на логически, контрастивни и аналитико-оценъчни връзки и отношения (categorias morfo-sintácticas, tiempos verbales, discurso referido – concordancia, recursos estilísticos, funciones comunicativas) 	<p><u>Учениците овладяват нови граматични понятия:</u></p> <ul style="list-style-type: none"> Pluscuamperfecto de Subjuntivo Potencial simple/ compuesto Oraciones condicionales <p><u>Учениците овладяват нови езикови средства за разбиране на:</u></p> <ul style="list-style-type: none"> opiniones argumentadas intenciones, suposiciones relaciones contrastivas condiciones reales/ irreales 	<p><u>На учениците трябва да се даде възможност да:</u></p> <ul style="list-style-type: none"> слушат автентични материали на испански език работят с разнообразни текстови разновидности от различни информационни източници, аудио- и видеоматериали прилагат учебно-технически средства работят индивидуално, по двойки и в групи прилагат техники и стратегии за слушане 	<p><u>Учениците прилагат знанията и уменията си по:</u></p> <ol style="list-style-type: none"> Български език и литература за: <ul style="list-style-type: none"> прилагане на граматичните категории реализиране на комуникативни намерения в устна и писмена форма, в съответствие със ситуацията и регистъра на общуване анализиране, систематизиране организация във времето (съгласуване) обогатяване на информацията за идентичност,

<p>ЯДРО 2: ЧЕТЕНЕ</p>	<p><u>Учениците разбират:</u></p> <ol style="list-style-type: none"> Основната информация от научнопопулярни и художествени текстове <ul style="list-style-type: none"> определят текстовата разновидност проследяват сюжетната линия В подробности текстове с позната тематика <ul style="list-style-type: none"> анализират функционалните стойности на езиковите елементи и информацията проследяват основните идеи в съдържанието определят социокултурните характеристики Конкретна информация в текстове с позната тематика <ul style="list-style-type: none"> откриват, систематизират необходимата информация 	<p><u>Учениците трябва да:</u></p> <ol style="list-style-type: none"> <u>разпознават при четене</u> разнообразни текстове разновидности: писма, младежки рубрики, научно-популярни и художествени произведения <u>разбират при четене</u> основни словесни действия за: анализ и оценка, изразяване на аргументирано мнение, увереност/ съмнение, вероятност, предположение, условия <u>разбират при четене</u> информация от текстове на теми (ориентирани към испаноезичния свят): общочовешки ценности; личност и идеали; проблеми на съвременността; изкуство и литература; историческо наследство, култура и традиции; природа <u>разбират информация</u> изпълнявайки ролята на читател: в личния живот, в културно-информационната сфера, в сферата на учебната дейност, свободното време и услугите <u>разбират при четене</u> лексико-понятийни структури за: логически, контрастивни и оценъчни отношения; тематични и стилистични характеристики <u>разбират при четене</u> функционалните стойности на граматични категории и структури за: изразяване на логически, контрастивни и аналитико-оценъчни връзки и отношения (categorías morfo-sintácticas, tiempos verbales, discurso referido -concordancia, recursos estilísticos, funciones comunicativas) 	<p><u>Учениците овладяват нови граматични понятия:</u></p> <ul style="list-style-type: none"> Pluscuam-perfecto de Subjuntivo Potencial simple/ compuesto Oraciones condicionales <p><u>Учениците овладяват нови езикови средства за разбиране на:</u></p> <ul style="list-style-type: none"> opiniones argumentadas intenciones, suposiciones relaciones contrastivas condiciones reales/ irreales 	<p><u>На учениците трябва да се даде възможност да:</u></p> <ul style="list-style-type: none"> четат автентични материали на испански език работят с разнообразни текстове разновидности от различни информационни източници (списания, вестници, юниги) прилагат учебно-технически средства, Интернет работят индивидуално, по двойки и в групи участват в проекти работят със справочни материали прилагат техники и стратегии за четене разпознават социокултурните характеристики в текстовите разновидности 	<p>фолклор, обичаи, традиции.</p> <ol style="list-style-type: none"> Първи чужд език за: <ul style="list-style-type: none"> обогатяване на езиковата култура прилагане на стратегии за учене и компенсаторни стратегии. Математика за: <ul style="list-style-type: none"> логически разсъждения и изводи. География и икономика за: <ul style="list-style-type: none"> коментар на страноведска
----------------------------------	---	---	--	--	---

ЯДРО 3: ГОВОРЕНЕ	<p><u>Учениците водят разговор на познати теми:</u></p> <ol style="list-style-type: none"> В пряк контакт с един и повече събеседници <ul style="list-style-type: none"> обменят информация дискутират, изразяват аргументирани мнения правят предварително подготвено изказване По телефона <ul style="list-style-type: none"> споделят/коментират, изразяват мнение Съобразяват речта си с комуникативната ситуация и регистъра на общуване <ul style="list-style-type: none"> използват подходящи езикови средства, произношение и интонация прилагат приемливи поведенчески модели и компенсаторни стратегии 	<p><u>Учениците трябва да:</u></p> <ol style="list-style-type: none"> водят разговор в пряк контакт и по телефона, участват в събеседване, дискусия по познати теми, правят разширено аргументирано изказване прилагат при говорене основни словесни действия за: анализ и оценка, изразяване на аргументирано мнение, увереност/ съмнение, вероятност, предложение, условия говорят на теми (ориентирани към испаноезичния свят): общочовешки ценности; личност и идеали; проблеми на съвременността; изкуство и литература; историческо наследство, култура и традиции; природа общуват, изпълнявайки ролята на събеседник в разговори, в сферата на учебната дейност, свободното време и услугите прилагат при говорене лексико-понятни структури за: логически, контрастивни и оценъчни отношения; тематични и стилистични характеристики прилагат при говорене функционалните стойности на граматични категории и структури за: изразяване на логически, контрастивни и аналитико-оценъчни връзки и отношения (<i>categorías morfo-sintácticas, tiempos verbales, discurso referido - concordancia, recursos estilísticos, funciones comunicativas</i>) 	<p><u>Учениците овладяват нови граматични понятия:</u></p> <ul style="list-style-type: none"> Pluscuamperfecto de Subjuntivo Potencial simple/ compuesto Oraciones condicionales <p><u>Учениците овладяват нови езикови средства за изразяване на:</u></p> <ul style="list-style-type: none"> opiniones argumentadas intenciones, suposiciones relaciones contrastivas condiciones reales/ irreales 	<p><u>На учениците трябва да се даде възможност да:</u></p> <ul style="list-style-type: none"> усвояват езика в сътрудничество помежду си и в атмосфера, стимулираща творческите им възможности работят индивидуално, по двойки и в групи общуват в ситуации, близки до реалните общуват адекватно със средствата и по правилата на езика изразяват и отстояват собствено мнение съобразяват речта си с регистъра на общуване прилагат техники за самоконтрол и самооценка прилагат компенсаторни стратегии за преодоляване на комуникативни проблеми 	<p>информация за испаноезичния свят.</p> <p>5. История и цивилизация за</p> <ul style="list-style-type: none"> анализ и коментар на факти и събития разширяване на информацията за Европа и света. <p>6. Гражданско образование за:</p> <p>анализиране и дискутиране по актуални проблеми на личността и обществото</p>
-----------------------------	---	---	--	---	---

ЯДРО 4: ПИСАНЕ	<p>Учениците пишат:</p> <ol style="list-style-type: none"> Съобщения, резюме на кратък научно-популярен или художествен текст <ul style="list-style-type: none"> лични съобщения план на прочетен текст Лични и официални писма <ul style="list-style-type: none"> споделят преживявания отправят поздравления, пожелания Лични документи <ul style="list-style-type: none"> посъпват формуляри и въпросници съставят автобиографичен текст (curriculum vitae) Използват езикови средства, съобразени с основните изисквания за писмено общуване на испански език <ul style="list-style-type: none"> служат си с правопис и пунктуация, подчинени на основните нормативни изисквания прилагат необходимите текстови и логически връзки 	<p>Учениците трябва да:</p> <ol style="list-style-type: none"> пишат: план на текст, резюме, съобщения, писма, автобиография, попълват формуляри прилагат при писане основни словесни действия за: анализ и оценка, изразяване на аргументирано мнение, увереност/ съмнение, вероятност, предположение, условия пишат на теми (ориентирани към испаноезичния свят): общочовешки ценности; личност и идеали; проблеми на съвременността; изкуство и литература; историческо наследство, култура и традиции; природа създават текстове, изпълнявайки ролята на адресант, партньор в писменото общуване с приятели, познати/непознати в сферата на учебната дейност, свободното време и услугите прилагат при писане лексико-понятийни структури за: логически, контрастивни и оценъчни отношения; тематични и стилистични характеристики прилагат при писане функционалните стойности на граматични категории и структури за: изразяване на логически, контрастивни и аналитико-оценъчни връзки и отношения (categorías morfo-sintácticas, tiempos verbales, discurso referido - concordancia, recursos estilísticos, funciones comunicativas) 	<p>Учениците овладяват нови граматични понятия:</p> <ul style="list-style-type: none"> Pluscuamperfecto de Subjuntivo Potencial simple/ compuesto Oraciones condicionales <p>Учениците овладяват нови езикови средства за изразяване на:</p> <ul style="list-style-type: none"> opiniones argumentadas intenciones, suposiciones relaciones contrastivas condiciones reales/ irreales 	<p>На учениците трябва да се даде възможност да:</p> <ul style="list-style-type: none"> водят кореспонденция със свои връстници, носители на езика работят със справочни материали (речници, граматики) съобразяват писмените текстове с основните социокултурни характеристики на езика, предназначение и адресат 	<ol style="list-style-type: none"> Физика и астрономия за: коментар по теми от областта Химия и опазване на околната среда за: обсъждане на екологични проблеми. Биология и здравно образование за: обсъждане на здравни проблеми. Информатика и информационни технологии за: <ul style="list-style-type: none"> работа с учебно технически средства, аудио и видео техника, Интернет.
---------------------------	---	---	--	--	--

V. СПЕЦИФИЧНИ МЕТОДИ И ФОРМИ ЗА ОЦЕНЯВАНЕ НА ПОСТИЖЕНИЯТА НА УЧЕНИЦИТЕ ПО ИСПАНСКИ ЕЗИК.

Предложените методи и форми за оценяване на постиженията и критериите за оценка имат **препоръчителен характер**.

Проверката и оценката на крайните резултати от обучението е подчинена на целите за испански език като втори чужд език в XII клас на профилираните гимназии и паралелки с интензивно изучаване на чужд език, описани в *Колона 2 – Очаквани резултати на живо учебна програма*. Осъществява се посредством видовете проверка, методите и критериите за проверка и оценка, посочени във ВИР за гимназиалната степен.

Функционалната проверка измерва комуникативните способности на ученика, т.е. степента на развитие на уменията да слуша, чете, говори и пише на испански език с оглед на успешното осъществяване на конкретни комуникативни намерения. Тя се използва в края на учебните раздели или срокове.

Критерии за оценка на постигнатата комуникативна компетентност в края на XII клас по дейности:

СЛУШАНЕ

Оценяват се:

– уменията на ученика да разбира основната информация от разнообразни текстови разновидности

– уменията на ученика да разбира в подробности разговори в пряк контакт със събеседника и по телефона.

– уменията на ученика да разбира и извлича конкретна информация от текстове на стандартен език.

ЧЕТЕНЕ

Оценяват се:

– уменията на ученика да разбира основната информация от научнопопулярни и художествени текстове.

– уменията на ученика да разбира в подробности информация от предвидените текстови разновидности.

– уменията да разбира и извлича конкретна информация от текстове с позната тематика.

ГОВОРЕНЕ

Оценяват се:

– уменията на ученика да общува в пряк контакт с един или повече събеседници.

– уменията на ученика да води разговор по телефона, да оставя съобщения на телефонен секретар.

– уменията на ученика да се включва и поддържа разговор (да реагира адекватно, да прилага компенсаторни стратегии и подходящи поведенчески модели).

ПИСАНЕ

Оценяват се:

– уменията на ученика да създава формално и смислово свързани писмени текстове, в съответствие с предвидените текстови разновидности и съобразно предназначението и адресата.

– уменията на ученика да използва езикови средства, съобразени с основните изисквания за писмено общуване на испански език (правилна употреба на езикови форми и структури, свързващи елементи, пунктуация).

По отношение на рецептивните дейности (слушане и четене) заложените критерии

служат главно за подбор на текстовете. При продуктивните дейности (говорене и писане) изведените критерии оценяват уменията на ученика да се изразява на изучавания език в устна или писмена форма.

Рецептивното речево поведение при слушане и четене се проверява и оценява чрез:

– задачи с алтернативен отговор

– задачи с избираем отговор

– задачи за комбиниране, при които отговорът само се маркира или е цялостен (разгърнат)

– въпроси към текста за слушане или четене, които предполагат също цялостен (разгърнат) отговор.

В последните два случая, когато се иска отговор в устна или писмена форма, на оценка подлежи неговото съдържание, без да се вземат под внимание допуснатите езикови (граматични и правописни) грешки, тъй като се оценяват рецептивни умения. Като модел за оценка препоръчваме да се консултира **Стойчева, Д.** Проверка на уменията за четене. – *Чуждоезиково обучение, 1999, № 6.*

Продуктивното речево поведение се проверява чрез комуникативни задачи, например:

– ситуации на общуване – целенасочено участие в разговор

– резюме/коментар в рамките на писмен текст с уточнени изисквания по отношение на съдържанието му.

При оценяване на говоренето и писането акцентът се поставя на **постигане на комуникативната цел и спонтанност/стил на изказа**, като формалните белези остават на втори план. Модел за оценка в *Didáctica de las segundas lenguas. Santillana, 1990, p. 242.*

VI. МЕТОДИЧЕСКИ УКАЗАНИЯ ПО ПРИЛАГАНЕТО НА УЧЕБНАТА ПРОГРАМА.

Предложените методически указания за работа и прилагане на учебната програма имат **препоръчителен и незадължителен характер.**

Като **основен подход** за реализиране на заложените в програмата цели и за постигане на планираната компетентност в обучението по испански език препоръчваме **комуникативния**. Организацията на учебната дейност следва да отговаря на потребностите на учениците от общуване на езика, с ориентация към приложението му за решаване на конкретни комуникативни проблеми, във всеки етап на обучението.

Комуникативната компетентност включва правила и знания за езика (лингвистични, психологически, социокултурни), съзнателно усвоени и подсъзнателно прилагани в конкретни ситуации на общуване.

Учебното съдържание дава знания за езика, за битя и културата на испански говорещите страни и народи. Социокултурните аспекти се възприемат като неделима част от обучението и овладяването на испанския език. Създава се усет към социокултурния контекст и към комуникативния ефект от използваните езикови средства. Учениците **формират умения за межкултурно общуване** и прилагане на стратегии в общуването. Отдават се предпочитания на автентичните текстове за слушане и четене. Прилагането на различни методи и похвати за реализиране на програмните цели се определя от конкретните условия на обучение и индивидуалните особености, интереси, желания и потребности на обучаваните. Овладяването на желаната комуникативна компетентност насочва усилията на учениците, от една страна, към продукта на речта – разбиране и съставяне на текстове в съответствие с комуникативните намерения и, от друга,

към самия процес на усвояване на знанията и изграждане на уменията, с което се поставят изисквания за овладяване на учебни стратегии, включени в постановката „да се учим как да учим“. **Автономията на ученика** в процеса на усвояване на чуждия език е равнозначна на способността да взема решения, да поема отговорности, да участва в **интерактивните дейности** вложени в обучението, самостоятелно да контролира и оценява постигнатите резултати.

Усвояването на езиковия материал (фонетика, лексика, граматика, словообразователни възможности) се осъществява в съответствие с комуникативните потребности в конкретните ситуации на общуване и развитието на способност за подбор и прилагане, в устна и писмена форма, на езикови знания, отговарящи адекватно на ситуацията и изискванията за разбиране и създаване на текстове.

Обучението в XII клас се характеризира с тематична организация на учебния материал. Всяка учебно-методическа единица следва да бъде структурирана и разработена по начин съответстващ на значимостта и обема на разглежданата тема.

Водещи в учебния процес са словесните действия, понятията, тематиката, текстовете разновидности, сферите, ролята и местата на общуване, и тяхната реализация мотивира необходимостта от разкриване на функционалните стойности на езиковите и неезикови изразни средства.

Допустима е употребата на родния език в случаите, когато той се явява най-подходящото средство за разкриване съдържанието на думата, израза, фразата, изречението, но не и на цялостен текст. **Преподаването и необходимите обяснения се осъществяват изцяло на испански език.** В съставителен план могат да бъдат представени явленията, тъждествени с родноезиковите или особеностите, които са потенциален фактор за пораждаване на интерференция.

Прилагат се утвърдените в практиката социални форми на работа: **по двойки, по групи, индивидуална дейност и фронтално обучение.** Отдава се предпочитание на ролевите и дидактичните игри, на свободните разговори и на задачите за самостоятелно изразяване в писмена форма. За развитие на рецептивните умения (слухови и четивни) се използват автентични текстове и упражнения за проверка на разбирането.

Учебният комплект за XII клас се състои от:

- учебник;
- учебна тетрадка;
- книга за учителя (съдържа не само примерни методически разработки на отделни уроци, а подробни указания и допълнителни идеи за работа към всяка учебно-методическа единица);
- звукозаписи;
- помощни и нагледни материали, напр. сборник с текстове за четене, граматичен справочник, двуезични учебни речници, видеозаписи, фолкловаки, компютърни програми и пр.